

SEYDİŞEHİR ETİ ALÜMİNYUM ÜZERİNE

Özelleştirme politikası

1985 yılında dönemin hükümeti tarafından, Morgan Bank'a "Özelleştirme Master Planı" hazırlattırılmasıyla başlayan özelleştirme sürecinde her iktidar özelleştirme uygulamaları yapmıştır. Bugün de AKP iktidarı ve uygulayıcı bakanı, HALKIN ortak malı olan ve üretim alanlarında tek ve herşeye rağmen ayakta kalan ve kâr etmeye devam eden tesislerimizi "Babalar gibi satarım" sloganlarıyla babalarının malıymış (!) gibi arsa değerlerinin bile altında, stoklarındaki ürünleri, kasasındaki nakitleriyle adeta yerli-yabancı şirketlere hediye etmektedir.

Türkiye'nin gözbebeği sanayi kuruluşlarını ele geçirmek ve ülkenin doğal kaynaklarını kendi çıkarları için kullanmak isteyen yerli ve yabancı şirketlerin kirli oyunlarının açığa çıkmasına rağmen, özelleştirmeciler bu kirli oyunlara alet olmaktan halkın malını haraç mezat satmaktan vazgeçmiyor.

Bugün sıra Seydişehir Eti Alüminyum Tesislerindedir

Yabancılar hazırlattırılan özelleştirme plan ve programlara göre yürütülen özelleştirme uygulamalarında sıra Seydişehir Alüminyum Tesislerine gelmiştir.

Tesislerin satılacağıın işareti, **28.04.2003** tarihinde Fine Group elemanı **Mehmet TURAL** refakatında SUAL personeli Vladimir I. Skorniakov, Vladimir M. Chertovikov, Vaycheslav Baitekov ile SibVAMI personeli Viatcheslav V. Vesselkov tesislerde incelemelerde bulunmasıyla verilmişti. Bu ziyaret sonrası, tesisleri gezen SUAL heyetinin başkanı SKORNIKOV, SUAL'in Yönetim Kurulu Başkanı V.Vekselberg'e verdiği raporun son paragrafında "Türk Hükümeti ile çalışır bir tesisin özelleştirilmesi değil, iflas durumunda bir şirketin özelleştirilmesi ve işletmenin krizden çıkartılabilmesi için bazı kolaylıkların tanınması konusunda mutabakata varmamız gerekmektedir" ifadesi de yabancıların "özeleştirilen" şirketleri nasıl satın aldıklarını açıklamaktadır.

05.06.2003 tarihinde ülkemizdeki elektrik üretim tesislerini gezen Rus teknik heyeti **Oymapınar ve Manavgat** tesislerinde de incelemelerde bulundu. Yine raporlarında Oymapınarın alınması halinde Eti Alüminyum Tesislerinin satışının cazip hale geleceği belirtiliyordu.

İşte bu gelişmelerin sonucunda, **13.08.2003** tarih 2003/49 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile Eti Alüminyum A.Ş.; "Eti Holding A.Ş. ye olan borçlarından arındırıldıktan sonra, kullanımlarında bulunan **maden ruhsatları da dahil** olmak üzere tüm hak ve yükümlülükleriyle birlikte" Özelleştirme kapsam ve programına alındı. Unutulmuş olmalı ki, **08.09.2003** tarih 2003/53 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile **Oymapınar Barajı Hidroelektrik Üretim Tesisleri** özelleştirme kapsam ve programına alınmış, ve özelleştirme kapsam ve programında bulunan **Eti Alüminyum A.Ş. 'ye devredilmiştir.**

Yıllardır süren Eti Alüminyum tesislerinin özelleştirme süreci, ÖİB'nın nasıl ve hangi şartlar altında aldığı açıkça görülen bu kararı ile yeniden başlatılmıştır.

Özelleştirme kararı sonrası

13 Ağustos 2003 tarihli Özelleştirme Kararının ertesi günü Odamız Seydişehir'deydi. Fabrika çalışanları, mühendisler, işçiler, sendika ve şehir bileşenleri ile görüşmeler yapıldı. Fabrikalarının satılmasına karşı çıkan Seydişehirliiler, tüm Seydişehir bileşenlerinin içinde olduğu **Seydişehir Şehir Meclisi**'ni kurarak mücadelenin bu kuruluş üstünden yürütülmesi kararını aldılar. Odamız gelişmeleri, bağlı olduğu üst örgütü TMMOB'ye taşıdı. TMMOB'ye bağlı odalar kapsamında Seydişehir Alüminyum Komisyonu oluşturularak, sekreteryasının Odamız tarafından yürütülmesi kararı alındı. Bu kapsamda Seydişehir ve Ankara'da çok sayıda etkinlikler gerçekleştirildi.

Odamız o tarihten günümüze, Seydişehir'de çalışanların ve halkın yanında yer almakta "Seydişehir Gerçeği"ni her platformda gündeme getirmektedir.

Özelleştirme ile yaratılan kaos ortamı ve sonuçları

Özelleştirilen her yerde olduğu gibi, Eti Alüminyum Tesislerinde Özelleştirme kararının ardından ya kal ya emekli ol tercihiyle baş başa bırakılan yılların tecrübeli memur ve mühendis kesimi ilk paniğe uğratılan kesim oldu. Yıllarca emek verdikleri fabrikalarından adeta kovuluyorlardı. Bugüne kadar yaşamları için kurdukları düzenleri ilerisi için planları bir gecede yıkıldı. Adına özelleştirme denilen aslında ülke genelinde sanayinin yıkımına ve insanları değersiz bir çöp misali sağa sola dağıtan deprem kapılarındaydı.

İşte böyle bir kaos ortamında, gençlik yıllarında yurdun dörtbir köşesinden gelip bu fabrikaya emeklerini bir anlamda ömürlerini veren yüzlerce memur-mühendis bu dayatma karşısında bir gecede çaresizlik içinde kahrede kahrede aceleyle emekliye ayrılarak yurdun dörtbir köşesine savruldu.

Akabinde emekliliğini hak etmiş önemli sayıda kilit noktalardaki tecrübeli işçi de bu karşı durulamaz fırtınaya kapılıp ayrılınca, fabrikada üretimin devamlılığı ciddi anlamda darboğaza düşürülmüş oldu.

O günlerde, Seydişehir'de kalanların gözlerinden fabrikayı bırakıp gidenlere kırgınlık, bir o kadar da öfke okunuyordu. Ama kesinlikle yılgınlık, çaresizlik, şaşkınlık ifadesi yoktu. Sendikasıyla, çalışanlarıyla ve halkıyla tek yumruk olmuştu Seydişehir. Örgütlenip direnmedikçe kaybedeceklerini çok iyi biliyorlardı. Bugüne kadar verdikleri mücadele sayesinde fabrikalarını birkaç kez özelleştirme kapsamından çıkarmışlardı. Yani Seydişehir yabancı değildi mücadelenin.

Ancak, Seydişehir çalışanlarının ve halkının fabrikalarının özelleştirme kapsamından çıkarılması yönündeki talepleri hükümet tarafından dikkate alınmadı. Seydişehir'in bu yönde yürüttükleri mücadele görülmezden gelindi.

Başbakanı, bakanı ve milletvekili Seydişehirli'lere, Eti Alüminyum Tesislerinin özelleştirilmesiyle, yatırım ve istihdamın artacağı bu konuda kendilerine güvenilmesi gerektiğini söylediler. Özelleştirmenin nimeti üzerine neler söylenmedi ki...

Seydişehirli'liler, Özelleştirme gerçeklerini yaşadıkça gördüler, söylenenlerle yaşananlar çok farklıydı. Diğer özelleştirmelerde neler olduysa şimdi kendi başlarına gelmekteydi.

İnadına üretim, inadına rekor, inadına kâr

"Babalar gibi satırım, müşteri çıksın, KİT'leri satmak için gece kalkar pijamamla koşarım, parayı veren düdüğü çalar" sloganlarıyla adeta özelleştirme histerisine kapılmış yetkililer durumdan oldukça memnun olmalıydı ki oluşan darboğaza çözüm bulmak adına kollarını kimildatmadılar.

Eti Alüminyum çalışanlarını, Seydişehir'de çalışmış olanlar, Seydişehir'de yaşamış olanlar bilir ancak. Onlar her daim **zor zamanların insanları** olmuşlardır. Onlar ki, ülke enerji darboğazına düşürülüp bir daha açılmaz savlarıyla metale oturtturulan elektroliz hücrelerini yeniden devreye almış insanlardır.

Özelleştirme öncesi yıllarda 2500 civarında işçiyle üretim yapılırken, özelleştirme sonrası bu sayı 1700'lere düşmüştür (halen düşüş devam etmektedir).

Oysa yapılan çalışmaların sonucuna göre, faaliyetlerini yürütebilmek için (ki, bazı işlerin hizmet alımı yolu ile piyasaya yaptırılması şartıyla) en az işçi sayısı **2360** tır.

Bu olağanüstü durum karşısında Özelleştirme İdaresi'nden eleman talebinde bulunulmasına rağmen ÖİB bu talebe tamamen sessiz kalmış çözüm makamı olmak yerine seyir makamı olmayı seçerek Ankara'daki köşesinden sonun başlama sürecini izlemeyi yeğlemiştir.

Ayrıca, Ankara'dan Eti Alüminyum'u özelleştirmeye hazırlayacakların ne alüminyumdan ne de alüminyumda çalışanlardan haberleri vardı.

Fabrikada kalan bir avuç çalışan kendilerine dayatılan bu olumsuz şartlar karşısında bile üretimi aksatmama kararı aldılar. Çünkü bu fabrikada yıllardır çalışıyorlardı, fabrika onları kıyamadılar, razı olamadılar elemansızlıktan çalışmamasına. O kadar yoruldukları halde, hakkettikleri izinlerini kullanmadılar, inadına çalıştılar.

Ve işçisiyle, mühendisiyle, memuruyla, bu bir avuç insan, insan üstü gayretleriyle, özelleştirme kararının alındığı 2003 Ağustos ayından bugüne, **inadına üretim yapıyorlar, inadına rekor kırıyorlar, inadına kâr ediyorlar.**

Yıllardır kamunun elindeyken kendilerine verilmeyen ancak, **"satın alacak olan firmanın kâr etmesi lazım"** gerekçesiyle bir gecede Eti Alüminyumla bağlanan Oymapınar Barajının enerjisiyle bu güne kadar dünyanın en ucuz alüminyumunu ürettiler. İşte rakamlarla Seydişehir gerçeği;

Üretim	2000	2001	2002	2003	2004
Sıvı Alüminyum	61.501 ton	61.703 ton	62.501 ton	63.140 ton	64.002 ton

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
İşletme işçisi	2 280	2 278	2206	1829	1808	1718

2004 yılı Eti Alüminyumun kârı 27.6 milyon Dolar'dır

Görüldüğü gibi Özelleştirme Kapsamında olmasına rağmen, Eti Alüminyum devletin sırtında kambur değildir. Sağladığı istihdam, sanayiye hammadde ve yarattığı katma değerle "devletin sırtında yük" değil, bugün **Oymapınar Barajından sağladığı kendi enerjisiyle, dünyanın en ucuz alüminyumunu üreterek**, ülke ihtiyacını karşılayacak kapasite artırımı yatırımlarını kendi parası ve gücü ile yapacak bir konuma gelmiştir.

15 Mart 2005 gerçeğin tekrar görüldüğü gün

ÖİB tarafından 15 Mart 2005 tarihinden itibaren verilen ilanlarla satışa sunulan Eti Alüminyum A.Ş. için son teklif verme tarihi 13 Mayıs 2005 olarak ilan edilmiş ve ihale şartnamesi belli olmuştu.

Seydişehir işçisi, esnafı ve halkı bugüne kadar nasıl kandırıldıklarını şartnameyi okuyunca bir kez daha anladılar. Kendilerine vaat edilenlerin (güzelleştirip özelleştireceğiz, 2000 kişiye iş imkanı yaratacağız, üretime yatırım şartı getirilecek.....) siyaset havasıyla şişirilmiş bir balon olduğunu ve o balonun şartname iğnesiyle nasıl patladığını gördüler. Sözleşmenin imzalandığı tarihte işçilerin iş akitlerine son verilip kapının önüne konulacaklardı. Dört ay içinde de oturdukları evlerini boşaltmaları gerekiyordu.

İhaleye çıkışının üzerinden onbeş gün geçmeden ÖİB, Eti Alüminyum ihalesini teklif aşamasında iptal etti. Bu haber Seydişehir'de şaşkınlık yarattı. Ama aradan çok geçmeden durum anlaşıldı. Özelleştirmede ustalaştığını söyleyen, Eti Alüminyumun özelleştirme süreci için bir yılı öneren daha sonra bu süreyi bir yıl daha uzatan ÖİB üzerinde iki yıla yakın çalıştığı bu özelleştirmeyi yaparken şartnamede **küçük** bir hata yapmıştı. İşte o hatayı düzeltmek için şartname iptal edilmişti.

Ne acıdır ki uzun süredir üzerinde çalıştığı fabrikayı tanımıyordu ÖİB. Düğmesine basılınca, şalterini indirince duracak-çalıştırılacak bir makineydi onun için elektrolizler. Birilerinin (olası alıcılardan) uyarısıyla bu küçük hatayı yeni şartnamede düzeltmeye çalıştılar.

ÖİB'ye göre artık her şey hazır ve son teklif verme süresi uzatılarak ihale süreci yeniden başlatıldı.

Seydişehir mücadeleye kararlı

Bu süreçte Seydişehir de hazırlandı. İlk olarak bu özelleştirmeye karşı olduğunu açıklayan sendikasıyla birlikte Şehir Meclisi yeniden toplanarak mücadeleye fabrikalarını özelleştirme kapsamından çıkarıncaya kadar devam etme kararını aldılar.

4 Nisan 2005 tarihinde fabrikalarının önünden başlattıkları yürüyüş şehir merkezine ulaşınca onbinlere çıktı. Ve onbinler haykırdı. SATTIRMAYACAĞIZ.

19 Nisan 2005 tarihinde Eti Alüminyum tesislerinde inceleme gezisi yapmak isteyen LİMAK firması temsilcilerinin geldiğini öğrenen gündüz vardiyasındaki işçiler 19 Nisan 2005 tarihinde işyerlerini terk etmediler. Durumu öğrenen Şehir Meclisi bileşenleri, Seydişehir halkı ve çalışanların aileleri fabrika önünde toplanarak eyleme destek verdiler. Sendika Şube Başkanı Muharrem Oğuz ile birlikte "fabrikayı sattırmamak için gerekirse fabrikayı terk etmeyeceklerini, hiçbir firma temsilcisini fabrikaya sokmayacaklarını" haykırdılar.

Onlar bugünlerde medyaya öfkeli. Ülkenin birincil alüminyum üreten dünyanın sayılı entegre tesislerinden birisi olan Eti Alüminyuma ve orada yaşananlara medyanın ilgisiz kalmasına öfkeli.

Son sözler

Türkiye'de boksit madeni ve alüminyum metali olarak stratejik konumdaki ve Oymapınar Barajının bağlanmasıyla şu anda dünyada en ucuz birincil alüminyum üreten ve tam kapasite, yüksek verimle çalışan, kendi kaynaklarıyla tesisi kapasite artırımında modernize edebilecek yatırımları gerçekleştirebilecek güce erişen dünyanın sayılı entegre tesislerin biri olan Eti Alüminyum A.Ş'nin özelleştirilmesinden derhal vazgeçilmesi hususunda yetkilileri bir kez daha uyarıyoruz.

Ve fabrika çalışanları ile Seydişehir halkının bu onurlu mücadelesinde her zaman olduğu gibi yanlarında olduğumuzu duyuruyoruz.